

ПОЛІСЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ

◆ ДАТИ

14 ЧЕРВНЯ 2015 РОКУ – 495 РОКІВ СТВОРЕННЯ НОБЕЛЬСЬКОГО ЧЕТВЕРОЄВАНГЕЛІЯ

Незабаром минає рік від того часу, як заріченці, через району газету, довідалися про те, що це рукописне Четвероєвангеліє, написане в Ноблі 1520 року, книга донині зберігається у Вільнюсі.

Масова популяризація поліської святині розпочалася після спілкування із головою Рівненського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Шевченка Ветровим Іваном Васильовичем. Замітку про нашу краєзнавчу знахідку було опубліковано на сайті «Просвіти», згодом її підхопили й інші видання. Так Україна дізналася про рідкісну книгу, яку нині вже називають Поліським Євангелієм. Планується навіть випуск фільму про давню книгу.

Якщо вчитатися в опубліковану письменником Петром Андрійовичем Гільтенбрандтом сторінку рукопису, то стає відомим, що свою роботу переписувач Святої книги завершив у день пам'яті мученика Іустина (1 червня). Нині ж філософа

Іустина вшановують 14 червня. Отже, зваживши всі дані, можна стверджувати, що в другу неділю червня 2015 року Заріченщина відзначатиме 495 років написання Нобельського Четвероєвангелія.

Про давню пам'ятку Полісся ми повідомили в Інститут української мови НАН України. Це той заклад, який свого часу займався видавництвом Пересопницького Євангелія. Його директор Павло Юхимович Гриценко виявив неабияку зацікавленість нашою знахідкою. Щотижня ми спілкуємося з ним і тому знаємо, які найближчі плани у професора Гриценка. Він сказав: «Будемо діяти крок за кроком».

Спочатку Павло Юхимович буде вести розмову з послом Литви, аби дізнатися, у чиєму підпорядкуванні знаходиться бібліотека Академії наук Литви, де зберігається книга. Потім відрядить свого спеціаліста до Вільнюса, аби той на місці визначив питання значимості книги та її сучасний стан. І лише після цього, через Президента Національної

академії наук, виходитиме на Адміністрацію Президента України. Про такі «кроки» розповів в останній розмові професор Гриценко. Отже, питання повернення Нобельського Євангелія на батьківщину його написання озвучене.

А ось який шлях видавництва пройшло Пересопницьке Євангеліє. Оригінал пам'ятки відкрив у бібліотеці Переяславської семінарії у 1830-х роках український вчений Осип Бодяньський, який свого часу був учнем цієї семінарії. Нове повнокровне життя дала їй Інна Чепіга, старший науковий співробітник Інституту української мови, яка понад 20 років присвятила вивченню пам'ятки.

У 2001 році Інститутом української мови НАН України здійснено транслітероване видання Євангелія із науковою обробкою — впорядкуванням, дослідженнями, загальний наклад книги склав 500 примірників. Із 700 сторінок опублікованої книги транслітерований текст займає 270, решту

сторінок присвячено дослідженням.

Вперше факсимільне видання Євангелія здійснено 2008 року Українською православною церквою (Московського патріархату), видавничим домом «АДЕФ-Україна». Наклад — 1000 примірників.

9 листопада 2010, в День української писемності та мови, на виробничому комплексі видавничого дому «АДЕФ-Україна» (м. Буча) в урочистій обстановці надрукували 1-й аркуш видання «Пересопницьке Євангеліє. Витоки та сьогодення» (загальний обсяг — понад 1800 сторінок; наклад — 200 примірників). У книзі художньо поєднані зменшені зображення оригінальних текстів, доповнені транслітерацією та сучасною українською мовою.

28 травня 2011, в рамках Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал», відбулася презентація видання «Пересопницьке Євангеліє. Витоки і сьогодення» — перекладу Пересопницького Євангелія на сучасну українську мову, виданого видавничим домом «АДЕФ-Україна».

Який шлях відкриття чекає на Поліське Євангеліє?

Валентина Тумаш